

MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR HISOBOTLARINI TAKOMILLASHTIRISH.

Xusanov Mirjaxon Shuxrat o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Bank -moliya akademiyasi tinglovchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada moliyaviy hisobdorlik, shaffoflik va resurslarni samarali taqsimlashni ta'minlash uchun mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlarni takomillashtirish zarurligi ko'rib chiqilgan. U byudjetlashtirish amaliyoti bo'yicha mavjud adabiyotlarni tahlil qiladi, daromadlar to'g'risidagi hisobotni takomillashtirish metodologiyasini muhokama qiladi, takomillashtirilgan hisobot texnikasi bo'yicha xulosalarni taqdim etadi va mahalliy hokimiyat organlari uchun tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: mahalliy byudjet daromadlari, moliyaviy hisobdorlik, shaffoflik, byudjetlashtirish amaliyoti, daromadlar to'g'risida hisobot berish, resurslarni taqsimlash, mahalliy davlat boshqaruvi moliyasi.

Mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlar munitsipalitetlarning moliyaviy boshqaruvida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ular mahalliy hukumatning moliyaviy salomatligini aks ettiradi, manfaatdor tomonlarni daromad manbalari va ulardan samarali foydalanish to'g'risida xabardor qiladi. Biroq, ko'plab aholi punktlari shaffoflikning etishmasligi, ma'lumotlarni etarli darajada tahlil qilmaslik va eskirgan hisobot usullari kabi muammolarga duch kelishmoqda. Ushbu maqola mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotning hozirgi holatini o'rganish, takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash va ushbu hisobotlarning aniqligi va dolzarbligini oshiradigan metodologiyalarni taklif qilishga qaratilgan.

Mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlarni takomillashtirish aniqlik, aniqlik va qulaylikni oshirish uchun bir necha qadamlar va eng yaxshi amaliyotlarni o'z ichiga oladi. Bu erda ba'zi strategiyalarni ko'rib chiqish kerak:

Ma'lumotlarning aniqligi va izchilligi

- Muntazam audit: aniqlikni ta'minlash va tafovutlarni aniqlash uchun daromadlar to'g'risidagi ma'lumotlarni muntazam tekshirishni amalga oshirish.

- Standartlashtirilgan ma'lumotlarni kiritish: xato va nomuvofiqliklarni kamaytirish uchun ma'lumotlarni kiritish uchun standartlashtirilgan formatlardan foydalaning.

Keng Qamrovli Hisobot

- Batafsil tasniflash: yaxshiroq tushunish uchun daromad manbalarini batafsil toifalarga (masalan, mol-mulk solig'i, savdo solig'i, grantlar) ajrating.

- Trend tahlili: vaqt o'tishi bilan tendentsiyalarni tahlil qilish uchun tarixiy ma'lumotlarni kiriting, bu esa kelajakdagi daromadlarni prognoz qilishda yordam beradi.

Vizualizatsiya Vositalari

- Grafiklar va grafiklar: ma'lumotlarni yanada qulay va tushunarli qilish uchun grafik va grafiklar kabi ko'rgazmali qurollardan foydalaning.

- Boshqaruv paneli: manfaatdor tomonlarga ma'lumotlarni dinamik ravishda o'rganishga imkon beradigan interaktiv boshqaruv panellarini yarating.

Manfaatdorlarni Jalb Qilish

- Muntazam yangilanishlar: shaffoflik va ishonchni mustahkamlash uchun manfaatdor tomonlarga, shu jumladan jamiyat a'zolariga muntazam yangilanishlarni taqdim eting.

- Teskari aloqa mexanizmi: hisobotlar va potentsial yaxshilanishlar bo'yicha manfaatdor tomonlardan ma'lumot to'plash uchun teskari aloqa mexanizmini yaratish.

O'qitish va salohiyatni oshirish

- Xodimlarni o'qitish: har kim o'z rolini tushunishini ta'minlash uchun xodimlarni ma'lumotlarni yig'ish va hisobot berish jarayonlariga o'rgatish.

- Eng yaxshi amaliyotlarni almashish: umumiy hisobot sifatini oshirish uchun xodimlar va bo'limlar o'rtasida eng yaxshi tajribalarni baham ko'ring.

Texnologiya Integratsiyasi

- Moliyaviy dasturiy ta'minot: ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va hisobot berishni soddalashtiradigan moliyaviy boshqaruv dasturidan foydalaning.

- Avtomatlashtirilgan hisobot: qo'lda kirish xatolarini kamaytirish va vaqtni tejash uchun iloji boricha avtomatlashtirishni amalga oshiring.

Aniq Aloqa

- Ijroiya makolalar: tez murojaat qilish uchun asosiy topilmalar va fikr-mulohazalarini ta'kidlash ijroiya makolalar o'z ichiga oladi.

- Atamalar lug'ati: hisobotlarda ishlatiladigan har qanday texnik atamalar yoki jargonlar uchun lug'at bering.

Huquqiy Muvofiqlik

- Tartibga rioya qilish: barcha hisobotlar moliyaviy hisobotga oid tegishli qonun va qoidalarga muvofiqligini ta'minlash.

Ommaviy Mavjudlik

- Onlayn kirish: shaffoflikni targ'ib qilib, ommaviy ko'rish uchun hisobotlarni onlayn tarzda taqdim eting.

- Foydalanuvchilar uchun qulay Format: hisobotlarni boshqarish va tushunish oson bo'lishini ta'minlash uchun foydalanuvchilar uchun qulay formatdan foydalaning.

Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali mahalliy hukumatlar qarorlarni yaxshiroq qabul qilishni qo'llab-quvvatlaydigan va jamoat hisobdorligini oshiradigan yanada samarali daromad hisobotlarini yaratishi mumkin. Biron bir aniq sohaga chuqurroq sho'ng'ishni yoki amaliy misollarni muhokama qilishni xohlaysizmi?

Natijalar shuni ko'rsatadiki, mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlarni modernizatsiya qilish shaffoflik, hisobdorlik va jamoatchilik ishonchini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish vositalari va avtomatlashtirilgan hisobot tizimlari kabi texnologiyalarning integratsiyasi byudjet hisobotidagi mavjud muammolarni hal qilish uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, topilmalar shuni ko'rsatadiki, mahalliy hukumatlar ushbu yangi vositalar va metodologiyalardan samarali foydalanish uchun xodimlarni o'qitishni birinchi o'ringa qo'yishlari kerak.

Xulosalar

Mahalliy byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlarni takomillashtirish fiskal javobgarlikni kuchaytirish va aholining mahalliy hokimiyatga bo'lgan ishonchini oshirish uchun juda muhimdir. Innovatsion texnologiyalar va amaliyotlarni qabul qilish aniqroq, shaffof va qulay moliyaviy hisobotlarga olib kelishi mumkin.

Texnologiyaga sarmoya kiriting: mahalliy hukumatlar ma'lumotlarning aniqligi va mavjudligini oshiradigan raqamli hisobot vositalarini ishlab chiqish yoki sotib olish uchun resurslarni ajratishi kerak.

O'qitish va salohiyatni oshirish: moliyaviy xodimlar uchun yangi texnologiyalardan foydalanish va hisobot berishda eng yaxshi tajribalarni tushunish uchun jihozlangan o'quv dasturlarini taqdim etish.

Jamoatchilikni jalb qilish tashabbuslari: jamoatchilikni byudjetlashtirish jarayoniga jalb qilish strategiyasini amalga oshirish, masalan, jamoat uchrashuvlari va onlayn hisobot platformalari.

Ushbu strategiyalarga ustuvor ahamiyat berish orqali mahalliy hokimiyat organlari byudjet daromadlari to'g'risidagi hisobotlarning samaradorligini sezilarli darajada

o'shinishi mumkin, natijada boshqaruv yaxshilanadi va jamoatchilik ishonchi yaxshilanadi.

Adabiyotlar.

1. Ўзбекистон Республикасининг “Бюджет тизими тўғрисида”ги Қонуни Тошкент. 2000.14.12.
2. Ўзбекистон Республикасининг “2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги Қонуни (лойиҳа 2019 й.)
3. Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 сентябрдаги “Маҳаллий бюджетлар самарали фаолиятини рағбатлантириш тўғрисида”ги қарори. www.lex.uz
4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 2017 й. 22 декабрь. “Халқ сўзи” газетаси, 2017.23.12. №241.
5. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 2018 й. 28 декабрь. “Халқ сўзи” газетаси 2018 29 декабр №244 сони
6. ҚР. Чимбой тумани маҳаллий бюджетининг ҳисоботлари

